

Limba și literatura română

– ghid complet pentru Bacalaureat –

NOȚIUNI TEORETICE	6
TESTUL 1 SII text narativ; SIII Relația dintre două personaje dintr-un text dramatic de I.L. Caragiale (<i>O scrisoare pierdută</i>) ..	38
TESTUL 2 SII text narativ; SIII Particularități de construcție a unui personaj dintr-un text narativ de Ion Creangă	40
TESTUL 3 SII text narativ; SIII Particularități ale unui text narativ de Ioan Slavici (<i>Moara cu noroc</i>)	42
TESTUL 4 SII text liric; SIII Particularități ale unui text narativ de Liviu Rebreanu (<i>Ion</i>)	44
TESTUL 5 SII text dramatic; SIII Particularități de construcție a unui personaj dintr-un text narativ de Liviu Rebreanu (<i>Ion</i>)	46
TESTUL 6 SII text liric; SIII Particularități de construcție a unui personaj dintr-un roman de Marin Preda (<i>Moromeții – Ilie Moromete</i>)	48
TESTUL 7 SII text dramatic; SIII Particularități ale unui text poetic de Mihai Eminescu (<i>Luceafărul</i>)	50
TESTUL 8 SII text narativ; SIII Direcția modernistă promovată de Eugen Lovinescu, prin referire la romanul <i>Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război</i> de Camil Petrescu	52
TESTUL 9 SII text liric; SIII Particularități ale unei comedii studiate (<i>O scrisoare pierdută</i> de I.L. Caragiale)	54
TESTUL 10 SII text narativ; SIII Particularități ale unui text poetic aparținând perioadei interbelice (<i>Flori de mucigai</i> de Tudor Arghezi, <i>Eu nu strivesc corola de minuni a lumii</i> de Lucian Blaga, <i>Riga Crypto și Iapona Enigel</i> de Ion Barbu sau <i>Testament</i> de Tudor Arghezi)	56
TESTUL 11 SII text liric; SIII Particularități ale unui text narativ de Mihail Sadoveanu (<i>Baltagul</i>)	58
TESTUL 12 SII text liric; SIII Ideologia promovată de revista <i>Dacia literară</i>	60
TESTUL 13 SII text dramatic; SIII Particularități de construcție a unui personaj dintr-un basm cult studiat (<i>Povestea lui Harap-Alb</i> de Ion Creangă – Harap-Alb)	62
TESTUL 14 SII text narativ; SIII Relația dintre două personaje dintr-un roman al experienței (<i>Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război</i> de Camil Petrescu sau <i>Maitreyi</i> de Mircea Eliade)	64
TESTUL 15 SII text narativ; SIII Particularități ale unui text narativ de G. Călinescu (<i>Enigma Otiliei</i>)	68
TESTUL 16 SII text dramatic; SIII Particularități de construcție a unui personaj dintr-un text narativ de Ion Creangă	70
TESTUL 17 SII text narativ; SIII Particularități ale unui text narativ de Liviu Rebreanu (<i>Ion</i>)	72
TESTUL 18 SII text narativ; SIII Particularități de construcție a unui personaj dintr-un text narativ de Liviu Rebreanu (<i>Ion</i>)	74
TESTUL 19* SII text liric; SIII Particularități de construcție a unui personaj dintr-o dramă studiată (<i>Meșterul Manole</i> de Lucian Blaga)	76
TESTUL 20 SII text liric; SIII Particularități de construcție a unui personaj dintr-un text narativ de Mihail Sadoveanu (<i>Baltagul – Vitoria</i>)	78
TESTUL 21* SII text dramatic; SIII Particularități de construcție a unui personaj dintr-o dramă postbelică studiată (<i>Iona</i> de Marin Sorescu)	80
TESTUL 22 SII text liric; SIII Particularități ale unui roman al experienței (<i>Maitreyi</i> de Mircea Eliade)	82
TESTUL 23 SII text narativ; SIII Particularități ale unui text dramatic studiat (<i>Iona</i> de Marin Sorescu)	84
TESTUL 24* SII text liric; SIII Particularități ale unui text poetic aparținând perioadei „prelungiri ale romantismului și clasicismului” (<i>Rugăciune</i> de Octavian Goga)	86
TESTUL 25 SII text narativ; SIII Relația dintre două personaje într-o nuvelă (<i>Moara cu noroc</i>)	88
TESTUL 26 SII text liric; SIII Ideologia promovată de criticismul junimist	90
TESTUL 27 SII text narativ; SIII Particularități ale unei arte poetice moderniste (<i>Joc secund</i> de Ion Barbu)	92
TESTUL 28 SII text dramatic; SIII Particularități de construcție a unui personaj dintr-o comedie de I.L. Caragiale (<i>O scrisoare pierdută – Zoe Trahanache</i>)	94
TESTUL 29 SII text liric; SIII Particularități ale unui text poetic simbolist (<i>Plumb</i> de George Bacovia)	96
TESTUL 30 SII text narativ; SIII Particularități de construcție a unui personaj dintr-un roman psihologic (<i>Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război</i> de Camil Petrescu – Ștefan Gheorghidiu)	98
TESTUL 31 SII text dramatic; SIII Particularități ale unui text poetic de Nichita Stănescu (<i>Lecaică tânără, iubirea</i>)	100
TESTUL 32 SII text liric; SIII Particularități ale unui text poetic tradiționalist (<i>Aci sosi pe vremuri</i> de Ion Pillat)	102
TESTUL 33* SII text dramatic; SIII Particularități ale unui roman scris după 1980 (<i>Femeia în roșu</i> de Mircea Nedelciu, Adriana Babeți și Mircea Mihăieș)	104
TESTUL 34 SII text liric; SIII Particularități ale unui text narativ de Ion Creangă (<i>Povestea lui Harap-Alb</i>)	106
TESTUL 35 SII text dramatic; SIII Particularități ale unui text narativ de Ioan Slavici (<i>Moara cu noroc</i>)	108
TESTUL 36 SII text narativ; SIII Particularități de construcție a unui personaj dintr-un text narativ de Mihail Sadoveanu (<i>Baltagul – Vitoria</i>)	110
TESTUL 37 SII text liric; SIII Particularități ale unui basm cult studiat (<i>Povestea lui Harap-Alb</i> de Ion Creangă – Harap-Alb)	112
TESTUL 38 SII text liric; SIII Particularități de construcție a unui personaj dintr-un text narativ de Ioan Slavici (<i>Moara cu noroc – Ghiță</i>)	114

TESTUL 39 SII text liric; SIII Particularități ale unui roman de Camil Petrescu (<i>Patul lui Procust</i>)	116
TESTUL 40 SII text narativ; SIII Particularități de construcție a unui personaj dintr-un text narativ de G. Călinescu (<i>Enigma Otiliei – Otilia</i>)	118
TESTUL 41 SII text liric; SIII Particularități ale unui text narativ de Mihail Sadoveanu	120
TESTUL 42 SII text liric; SIII Ideologia promovată de revista <i>Dacia literară</i>	122
TESTUL 43 SII text narativ; SIII Particularități de construcție a unui personaj dintr-un basm cult studiat (<i>Povestea lui Harap-Alb</i> de Ion Creangă – Harap-Alb)	124
TESTUL 44 SII text narativ; SIII Relația dintre două personaje dintr-un roman al experienței (<i>Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război</i> de Camil Petrescu sau <i>Maitreyi</i> de Mircea Eliade)	126
TESTUL 45 SII text dramatic; SIII Particularități ale unui text narativ de G. Călinescu (<i>Enigma Otiliei</i>)	128
TESTUL 46 SII text liric; SIII Particularități de construcție a unui personaj dintr-un roman de Marin Preda (<i>Moromeții – Ilie Moromete</i>)	130
TESTUL 47 SII text liric; SIII Particularități ale unui text poetic de Mihai Eminescu (<i>Luceafărul</i>)	132
TESTUL 48 SII text narativ; SIII Direcția modernistă promovată de Eugen Lovinescu, prin referire la romanul <i>Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război</i> de Camil Petrescu	134
TESTUL 49 SII text dramatic; SIII Particularități ale unei comedii studiate (<i>O scrisoare pierdută</i> de I.L. Caragiale)	136
TESTUL 50 SII text narativ; SIII Particularități ale unui text poetic aparținând perioadei interbelice (<i>Flori de mucigai</i> de Tudor Arghezi, <i>Eu nu strivesc corola de minuni a lumii</i> de Lucian Blaga, <i>Riga Crypto și Iapona Enigel</i> de Ion Barbu sau <i>Testament</i> de Tudor Arghezi)	140
TESTUL 51 SII text liric; SIII Relația dintre două personaje dintr-un text dramatic de I.L. Caragiale (<i>O scrisoare pierdută</i>)	142
TESTUL 52 SII text liric; SIII Particularități ale unui roman scris după 1980 (<i>Femeia în roșu</i> de Mircea Nedelciu, Adriana Babeți și Mircea Mihăieș)	144
TESTUL 53 SII text liric; SIII Particularități ale unui roman de Camil Petrescu (<i>Patul lui Procust</i>)	146
TESTUL 54 SII text dramatic; SIII Particularități de construcție a unui personaj dintr-o dramă studiată (<i>Meșterul Manole</i> de Lucian Blaga)	148
TESTUL 55 SII text liric; SIII Particularități ale unui basm cult studiat (<i>Povestea lui Harap-Alb</i> de Ion Creangă – Harap-Alb)	150
TESTUL 56 SII text liric; SIII Particularități ale unui text narativ de Ioan Slavici (<i>Moara cu noroc</i>).....	152
TESTUL 57 SII text narativ; SIII Particularități ale unui text narativ de Ion Creangă (<i>Povestea lui Harap-Alb</i>).....	154
TESTUL 58 SII text narativ; SIII Particularități ale unui roman psihologic studiat.....	156
TESTUL 59 SII text liric; SIII Particularități de construcție a unui personaj dintr-un text narativ de Mihail Sadoveanu (<i>Baltagul – Vitoria</i>).....	158
TESTUL 60 SII text dramatic; SIII Particularități ale unui text narativ de Mihail Sadoveanu (<i>Baltagul</i>).....	160
TESTUL 61 SII text dramatic; SIII Particularități ale unui text narativ de G. Călinescu (<i>Enigma Otiliei</i>).....	162
TESTUL 62 SII text liric; SIII Particularități de construcție a unui personaj dintr-un text narativ de Liviu Rebreanu (<i>Ion</i>)	164
TESTUL 63 SII text liric; SIII Particularități de construcție a unui personaj dintr-un text narativ de Ion Creangă	166
TESTUL 64 SII text narativ; SIII Particularități de construcție a unui personaj dintr-un text narativ de Mihail Sadoveanu (<i>Baltagul – Vitoria</i>).....	168
TESTUL 65 SII text liric; SIII Particularități de construcție a unui personaj dintr-un roman psihologic (<i>Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război</i> de Camil Petrescu – Ștefan Gheorghidiu)	170
TESTUL 66 SII text liric; SIII Particularități de construcție a unui personaj dintr-un text narativ de Ion Creangă.....	172
TESTUL 67 SII text liric; SIII Particularități de construcție a unui personaj dintr-un roman de Marin Preda (<i>Moromeții – Ilie Moromete</i>)	174
TESTUL 68 SII text dramatic; SIII Particularități ale unui text dramatic postbelic studiat (<i>Iona</i> de Marin Sorescu)	176
TESTUL 69 SII text dramatic; SIII Condiția femeii într-o comedie studiată.....	178
TESTUL 70 SII text liric; SIII Tema iubirii într-un text poetic studiat	180
TESTUL 71 SII text liric; SIII Particularități ale unui text realist studiat	182
TESTUL 72 SII text liric; SIII Particularități de construcție a unui personaj dintr-un text narativ aparținând, la alegere, lui Mihail Sadoveanu sau lui Marin Preda	184

NOTĂ!

Testele pot fi lucrate atât de elevii de la profilul real, cât și de cei de la profilul umanist, excepție făcând subiectul al III-lea al testelor notate cu asterisc, care se adresează exclusiv elevilor de la profilul umanist.

RĂSPUNSURI	182
TESTUL 1 SII text narativ; SIII Relația dintre două personaje dintr-un text dramatic de I.L. Caragiale (<i>O scrisoare pierdută</i>)	182
TESTUL 2 SII text narativ; SIII Particularități de construcție a unui personaj dintr-un text narativ de Ion Creangă	184
TESTUL 3 SII text narativ; SIII Particularități ale unui text narativ de Ioan Slavici (<i>Moara cu noroc</i>)	186
TESTUL 4 SII text liric; SIII Particularități ale unui text narativ de Liviu Rebreanu (<i>Ion</i>)	188
TESTUL 5 SII text dramatic; SIII Particularități de construcție a unui personaj dintr-un text narativ de Liviu Rebreanu (<i>Ion</i>)	190
TESTUL 6 SII text liric; SIII Particularități de construcție a unui personaj dintr-un roman de Marin Preda (<i>Moromeții – Ilie Moromete</i>)	192
TESTUL 7 SII text dramatic; SIII Particularități ale unui text poetic de Mihai Eminescu (<i>Luceafărul</i>)	195
TESTUL 8 SII text narativ; SIII Direcția modernistă promovată de Eugen Lovinescu, prin referire la romanul <i>Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război</i> de Camil Petrescu	198
TESTUL 9 SII text liric; SIII Particularități ale unei comedii studiate (<i>O scrisoare pierdută</i> de I.L. Caragiale)	200
TESTUL 10 SII text narativ; SIII Particularități ale unui text poetic aparținând perioadei interbelice (<i>Flori de mucigai</i> de Tudor Arghezi, <i>Eu nu strivesc corola de minuni a lumii</i> de Lucian Blaga, <i>Riga Crypto și Iapona Enigel</i> de Ion Barbu sau <i>Testament</i> de Tudor Arghezi)	203
TESTUL 11 SII text liric; SIII Particularități ale unui text narativ de Mihail Sadoveanu (<i>Baltagul</i>)	209
TESTUL 12 SII text liric; SIII Ideologia promovată de revista <i>Dacia literară</i>	211
TESTUL 13 SII text dramatic; SIII Particularități de construcție a unui personaj dintr-un basm cult studiat (<i>Povestea lui Harap-Alb</i> de Ion Creangă – <i>Harap-Alb</i>)	213
TESTUL 14 SII text narativ; SIII Relația dintre două personaje dintr-un roman al experienței (<i>Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război</i> de Camil Petrescu sau <i>Maitreyi</i> de Mircea Eliade)	216
TESTUL 15 SII text narativ; SIII Particularități ale unui text narativ de G. Călinescu (<i>Enigma Otiliei</i>)	219
TESTUL 16 SII text dramatic; SIII Particularități de construcție a unui personaj dintr-un text narativ de Ion Creangă	221
TESTUL 17 SII text narativ; SIII Particularități ale unui text narativ de Liviu Rebreanu (<i>Ion</i>)	224
TESTUL 18 SII text narativ; SIII Particularități de construcție a unui personaj dintr-un text narativ de Liviu Rebreanu (<i>Ion</i>)	225
TESTUL 19* SII text liric; SIII Particularități de construcție a unui personaj dintr-o dramă studiată (<i>Meșterul Manole</i> de Lucian Blaga)	228
TESTUL 20 SII text liric; SIII Particularități de construcție a unui personaj dintr-un text narativ de Mihail Sadoveanu (<i>Baltagul – Vitoria</i>)	229
TESTUL 21* SII text dramatic; SIII Particularități de construcție a unui personaj dintr-o dramă postbelică studiată (<i>Iona</i> de Marin Sorescu)	232
TESTUL 22 SII text liric; SIII Particularități ale unui roman al experienței (<i>Maitreyi</i> de Mircea Eliade)	234
TESTUL 23 SII text narativ; SIII Particularități ale unui text dramatic studiat (<i>Iona</i> de Marin Sorescu)	236
TESTUL 24* SII text liric; SIII Particularități ale unui text poetic aparținând perioadei „prelungiri ale romantismului și clasicismului” (<i>Rugăciune</i> de Octavian Goga)	238
TESTUL 25 SII text narativ; SIII Relația dintre două personaje într-o nuvelă (<i>Moara cu noroc</i>)	240
TESTUL 26 SII text liric; SIII Ideologia promovată de criticismul junimist	242
TESTUL 27 SII text narativ; SIII Particularități ale unei arte poetice moderniste (<i>Joc secund</i> de Ion Barbu)	244
TESTUL 28 SII text dramatic; SIII Particularități de construcție a unui personaj dintr-o comedie de I.L. Caragiale (<i>O scrisoare pierdută – Zoe Trahanache</i>)	246
TESTUL 29 SII text liric; SIII Particularități ale unui text poetic simbolist (<i>Plumb</i> de George Bacovia)	248
TESTUL 30 SII text narativ; SIII Particularități de construcție a unui personaj dintr-un roman psihologic (<i>Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război</i> de Camil Petrescu – Ștefan Gheorghidiu)	250
TESTUL 31 SII text dramatic; SIII Particularități ale unui text poetic de Nichita Stănescu (<i>Leoaică tânără, iubirea</i>)	252
TESTUL 32 SII text liric; SIII Particularități ale unui text poetic tradiționalist (<i>Acți sosis pe vremuri</i> de Ion Pillat)	254
TESTUL 33* SII text dramatic; SIII Particularități ale unui roman scris după 1980 (<i>Femeia în roșu</i> de Mircea Nedelciu, Adriana Babeți și Mircea Mihăieș)	256
TESTUL 34 SII text liric; SIII Particularități ale unui text narativ de Ion Creangă (<i>Povestea lui Harap-Alb</i>)	258
TESTUL 35 SII text dramatic; SIII Particularități ale unui text narativ de Ioan Slavici (<i>Moara cu noroc</i>)	260
TESTUL 36 SII text narativ; SIII Particularități de construcție a unui personaj dintr-un text narativ de Mihail Sadoveanu (<i>Baltagul – Vitoria</i>)	262
TESTUL 37 SII text liric; SIII Particularități ale unui basm cult studiat (<i>Povestea lui Harap-Alb</i> de Ion Creangă – <i>Harap-Alb</i>)	264
TESTUL 38 SII text liric; SIII Particularități de construcție a unui personaj dintr-un text narativ de Ioan Slavici	266
TESTUL 39 SII text liric; SIII Particularități ale unui roman de Camil Petrescu (<i>Patul lui Procust</i>)	268
TESTUL 40 SII text narativ; SIII Particularități de construcție a unui personaj dintr-un text narativ de G. Călinescu	269

UMANISMUL EUROPEAN

Etapa culturală denumită umanism este strâns legată de întreaga mișcare a Renașterii europene.

Caracteristici	Reprezentanți
<ul style="list-style-type: none"> • pune în centrul preocupărilor omul și valorile sale; • datorată dezvoltării burgheziei și orașelor, această nouă concepție se desprinde de cenzura puternică a bisericii, iar cărturarul nu mai este, ca în Evul Mediu, doar clericul, ci laicul; • crede în libertatea, perfectibilitatea și demnitatea omului, capabil de a descoperi adevărurile despre sine și despre lume; • accentul cade pe rațiune; • idealul umanist este <i>Uomo Universale</i>, personalitatea creatoare capabilă să se afirme în mai multe domenii, să fie simultan savant, muzician, poet, matematician, pictor (una dintre aceste personalități fiind Leonardo da Vinci). 	<p>Italia: Dante Alighieri, Francesco Petrarca, Giovanni Boccaccio, Ludovico Ariosto, Michelangelo Buonarroti, Niccolò Machiavelli;</p> <p>Franța: François Rabelais, Michel de Montaigne, Pierre de Ronsard;</p> <p>Anglia: Francis Bacon, Thomas Morus, William Shakespeare;</p> <p>Țările de Jos: Erasmus din Rotterdam;</p> <p>Spania: Miguel de Cervantes, Luis de Góngora y Argote, Lope de Vega, Pedro Calderón de la Barca;</p> <p>La noi: Nicolaus Olahus, Nicolae Milescu Spătarul, Grigore Ureche, Miron Costin, Ion Neculce, Dimitrie Cantemir.</p>

ILUMINISMUL

Iluminismul este un curent ideologic și cultural care se manifestă în secolul al XVIII-lea, prefigurat de *Declarația drepturilor omului și cetățeanului* (1789); prin iluminism se prelungesc ideile renascentiste, cu accent pe importanța rațiunii în cunoaștere și pe emanciparea oamenilor prin cultură.

Caracteristici	Reprezentanți
<ul style="list-style-type: none"> • are un pronunțat caracter laic și anticlerical; • accentul cade pe valorile rațiunii; • militează pentru eliberarea spiritului de orice prejudecată; • pledează pentru iluminarea maselor populare, pentru emanciparea poporului prin cultură; • acordă interes libertăților spirituale și naționale; • are caracter antifeudal și antidespotic; • apelează adesea la ironie, satiră; • condamnă orice formă de violență, fiind acceptată doar dezbaterea de idei. 	<p>Franța: Denis Diderot, Jean le Rond D'Alembert, Jean-Jacques Rousseau, Voltaire, Montesquieu;</p> <p>Anglia: Jonathan Swift, Daniel Defoe;</p> <p>Germania: G.E. Lessing, Johann Wolfgang Goethe, Immanuel Kant;</p> <p>La noi: Samuil Micu, Petru Maior, Dinicu Golescu, Ioan Budai-Deleanu, Gheorghe Șincai.</p>

ROMANTISMUL EUROPEAN

În prima accepție a termenului, romantismul este un curent literar dezvoltat în Europa la sfârșitul secolului al XVIII-lea și în primele decenii ale secolului al XIX-lea, apărut ca o reacție împotriva clasicismului.

Caracteristici	Reprezentanți
<ul style="list-style-type: none"> • afirmarea originalității și a libertății de creație; reacție împotriva ierarhiei genurilor și a doctrinei clasice ale obiectivității și imitației; • domeniile de creație predilectate: lirica și drama; • revalorificarea afectivității; • reaşezarea eului în centrul lumii; • trecerea de la rațional spre zonele tainice ale sufletului; • cultivarea tainei, tenebrei, demonului; • predilecția pentru mit și simbol; • surse de inspirație: folclorul, istoria, natura; • contemplarea spațiului cosmic (infin); • respingerea prezentului fad și decadent (romanticii caută universuri compensatorii: fie se întorc spre trecut, mai cu seamă spre Evul Mediu, fie se cufundă în lumea visului, a reveriei și a iubirii); • cultivarea stărilor de melancolie, nostalgie, suferință, dar și a ironiei; • apetența pentru solitudine (eroii romantici sunt niște mari singuratici); • prezența figurilor tutelare: titanul, geniul, profetul, regele, demonul și îngerul; • la nivel stilistic, se observă folosirea frecventă a antitezei. 	<p>Germania: Heinrich Heine, Friedrich von Schiller, Friedrich Hölderlin, August Wilhelm și Friedrich Schlegel (frați)</p> <p>Rusia: Mihail Lermontov</p> <p>Anglia: Percy Bysshe Shelley, George Gordon Byron, William Wordsworth, Samuel Taylor Coleridge</p> <p>Franța: Victor Hugo, Alphonse de Lamartine</p> <p>Italia: Giacomo Leopardi</p> <p>La noi: Mihai Eminescu, Vasile Alecsandri, Dimitrie Bolintineanu, Barbu Ștefănescu Delavrancea</p>

ROMANTISMUL ROMÂNESC

La noi, romantismul s-a manifestat și în perioada pașoptistă, sub forma unui romantism care milita în primul rând pentru constituirea unei literaturi originale, în care se regăseau și elemente clasice. Dar romantismul și-a găsit expresia plină în lirica eminesciană, odată cu epoca următoare, a Junimii și a marilor autori din a doua jumătate a secolului al XIX-lea.

Caracteristici
<ul style="list-style-type: none"> • valorificarea elementului național (folclor, natură, istorie); • caracterul militant (creația artistică este subordonată idealurilor naționale și sociale ale epocii; se urmărea mobilizarea publicului cititor pentru realizarea acestor idealuri); • caracter retoric (decurge din dimensiunea lui militantă, stilul retoric fiind o modalitate de persuasiune); • eclecticismul stilistic (romantismul românesc, de la scriitorii pașoptiști și până la Eminescu, și-a integrat anumite aspecte și trăsături particulare ale clasicismului, acest amestec de clasicism și romantism fiind, după unii istorici literari, o caracteristică a romantismului târziu, numit și romantismul Biedermeier).

Particularități ale prozei romantice

- prezența unui narator implicat afectiv, ce renunță uneori (așa cum se întâmplă în proza fantastică) la atributul omniscienței;
- acțiune bogată în întâmplări neobișnuite și răsturnări de situație spectaculoase, legate cel mai adesea de ascensiunea și prăbușirea unor personaje;
- personaje excepționale, înzestrate cu calități sau defecte ieșite din comun;
- cultivarea pitorescului (pitoresc este ceea ce place ochiului, ceea ce e singular, neobișnuit);
- întrebuițarea frecventă a antitezei, atât ca procedeu compozițional, cât și ca mijloc de caracterizare a personajelor);
- limbaj care mizează pe expresivitate, bogat în figuri de stil;
- interes manifestat față de specii cum ar fi nuvela istorică și romanul istoric, nuvela fantastică și romanul fantastic, memoriile de călătorie.

Teme și motive romantice în poezia eminesciană

• Tema naturii și a iubirii:

Motive: lacul, marea, izvorul, codrul, stelele, luceafărul, noaptea, „sara-n asfințit”, teiul, nufărul, întâlnirea îndrăgostiților, chemarea iubitei, așteptarea înfrigurată, nostalgia, dorul, femeia-înger și femeia-demon, voluptatea suferinței.

• Tema (supratema) timpului

Motive: înserarea, trecerea inexorabilă a timpului, momentul genezei și al extincției universului, istoria, epocile vechi sau mitice ale lumii și ale istoriei naționale (Dacia, Egiptul antic, Evul Mediu ș.a.), timpul sacru al iubirii, timpul cosmic (al Luceafărului) și timpul uman-terestru.

• Tematica filosofică

Motive: călătoria cosmică, geniul (cu ipostazele: „bătrânul dascăl” din *Scrisoarea I*, tânărul voievod, Luceafărul, îndrăgostitul „cufundat în stele”, magul, profetul, regele, „împăratul și proletarul”), condiția umană, viața ca vis, viața ca teatru.

REALISMUL

A fost un curent literar și artistic care a început să se manifeste spre sfârșitul primei jumătăți a secolului al XIX-lea, ca o reacție împotriva romantismului.

Caracteristici

- reconstruiește la nivel ficțional o lume în toată complexitatea ei, înfățișează un tablou cât mai cuprinzător al vieții sociale, cu toate clasele sale;
- este o literatură bazată pe *mimesis*, adică pe reprezentarea verosimilă a realității;
- teme specifice: goana după înavuțire, căsătoria, familia;
- personajele sunt oameni obișnuiți, aparținând tuturor mediilor sociale;
- personajele sunt reprezentative pentru o tipologie morală (avarul, arivistul, fata bătrână, tânărul în formare etc.), dar mai cu seamă pentru o categorie socială (țărănimea, burghezia);
- în caracterizarea acestor personaje se folosește tehnica detaliului, a amănuntului semnificativ;
- se remarcă interesul pentru psihologia personajelor (se întrebuițează analiza psihologică);
- apare principiul obiectivității (autorul realist are pretenția de a înfățișa realitatea așa cum este, fără s-o idealizeze, dar și fără s-o caricaturizeze);
- naratorul este neimplicat, impersonal, omniscient și omniprezent, adesea obiectiv.

Reprezentanți

Franța: Stendhal, Honoré de Balzac, Gustave Flaubert, Guy de Maupassant

Rusia: N.V. Gogol, I.S. Turgheniev, L.N. Tolstoi, F.M. Dostoievski, A.P. Cehov

Anglia: Charles Dickens, W.M. Thackeray

În cultura română, viziunea realistă se regăsește:

- la prozatorii secolului al XIX-lea – Ioan Slavici (romanul *Mara*, nuvela realist-psihologică *Moara cu noroc*), I.L. Caragiale (nuvelele, schițele, dar și comediile);
- în prima jumătate a secolului al XX-lea (Liviu Rebreanu – realismul de inspirație rurală în *Ion* și *Răscoala*, realismul psihologic în *Pădurea spânzuraților*, G. Călinescu – realismul balzacian, de inspirație citadină – *Enigma Otiliei*) și în a doua jumătate, în perioada postbelică (Marin Preda – *Moromeții*).

SIMBOLISMUL

A luat naștere în Franța, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, ca reacție împotriva naturalismului și a cultului exagerat pentru formă al parnasianismului. Odată cu simbolismul începe, în plan european, poezia modernă.

Caracteristici

- preferința pentru simboluri
Atenție! Nu simbolismul descoperă virtuțile expresive ale simbolului. Acesta este o modalitate de cunoaștere și de expresie a poezilor dintotdeauna. Romanticii, de exemplu, sunt, la rândul lor, mari iubitori de simboluri.
- corespondențele: acestea sunt, de fapt, o exprimare a unor echivalențe care se stabilesc între stări interioare (trăiri, senzații, sentimente) și anumite elemente exterioare, din natură, din realitatea înconjurătoare;
- simbolisții au cultivat programatic un gen de corespondențe între tipuri diferite de senzații numite sinestezii: unui anumit sunet îi corespunde un parfum sau o culoare, iar asocierea aceasta se face spontan în conștiința poetului;
- pentru simbolisți, poezia este o artă a sugestiei. A numi un lucru, spuneau acești primi poeți moderni, înseamnă a-i răpi misterul: *a-1 sugera, iată visul!* (Stéphane Mallarmé). De aceea, folosesc asociații insolite, suprimă unul dintre termeni când folosesc comparația, preferă exprimările eliptice, incantațiile etc.
- muzicalitatea versurilor;
- simbolismul creează poezie în vers liber, renunțând la rigorile versificației;
- teme favorite ale poeziei simboliste: nevrozele, descompunerea universului, decadența, disoluția materiei, bolile, parfumul, florile legate întotdeauna de mister și moarte, muzica viorilor și a clavecinului, obsesia morții, stările de angoasă, depresia, spleen-ul (stare nemotivată de melancolie, manifestată prin plictiseală și dezgust față de orice), disoluția sentimentelor, orașul neurastenizant și noroios, culorile cenușii, terne.

Reprezentanți

Franța:

- Paul Verlaine • Arthur Rimbaud • Stéphane Mallarmé • Jean Moréas

La noi:

- Alexandru Macedonski • George Bacovia • Ion Minulescu • Ștefan Petică • Dimitrie Anghel

Simbolismul românesc

În literatura română, cel dintâi teoretician al simbolismului a fost poetul Alexandru Macedonski. Ideile sale estetice sunt expuse în câteva articole, în care se teoretizează poetica simbolistă: *Despre logica poeziei* (1880) – cultivarea muzicalității: *arta versurilor nu este nici mai mult nici mai puțin decât arta muzicii*; sugestia, inefabilul: *poezia convinge pentru că tot ce este frumos ni se impune fără ca nimeni să-și dea seama în ce mod și pentru ce*; *Poezia viitorului* (1892) – veritabil manifest simbolist. Poezia lui Macedonski este, însă, la confluența a două mari curente: romantism și simbolism.

Poet, prozator și dramaturg, Ion Minulescu a jucat un rol însemnat în impunerea și popularizarea literaturii simboliste. Opera sa cuprinde mai multe volume de versuri, de o muzicalitate deosebită.

Un alt nume important al simbolismului românesc este George Bacovia, care scrie în primele decenii ale secolului al XX-lea.

Subiectul I

(50 de puncte)

Citește următorul fragment:

Un unchi prin alianță l-a luat lângă el în mahalaua Făinari, de lângă vechiul târg al Moșilor (Bariera din Podul Târgului de-afară). Dar, peste puțin timp, în urma unor neînțelegeri între rude, el a fost încredințat doicii care îl alăptase cu trei ani înainte și al cărei soț era slujbaș la poliție. Doica, neputând pronunța numele de Camil, prea greu și prea neobișnuit în mijlocul atâtor Nae, Ghiță, Iancu, Mitică, Iorgu etc., din cartierul mărginaș unde trăia, l-a numit ea cea dintâi Cămiel, apoi, cu vremea, simplu Mielu, pe acest copil blond, blând, supt la față, sfielnic ca o fetiță și tare puțintel la trup.

Camil își făcuse prieteni printre copiii vecini. Unul dintre acești amici, Tutulă, cu 4 ani mai vârstnic decât el și de care știau de frică toți puștani din mahală, avea – după cum îmi povestea Camil – o rezervă insolită* în jocurile băiețești din acel colț mărginaș al Bucureștiului, plin de maidane fără fund. Părea un buldog care asista impasibil*, ba chiar disprețuitor, la încăierările dintre potâi. Tutulă l-a luat sub aripa lui ocrotitoare. Ajutat de soțul doicii, l-a învățat alfabetul și cifrele. Apoi, l-a dus într-o duminică să vadă Foișorul de foc din noul bulevard: o matahală rotundă și roșie, înaltă până la cer, ce străjuia o răspântie de 6 străzi, în mijlocul unei piețe care, pe atunci, i s-a părut imensă.

Cele 4 clase primare le-a făcut la școala din Gura Oborului Vechi (Șoseaua Mihai Bravu). Era cel mai bun elev la aritmetică. Instructorul N. Stamate, care-l prețuia în mod deosebit, nefiind obișnuit cu școlari atât de înzestrați, chiar din clasa I, când copiii abia silabiseau, l-a chemat odată în cancelarie și i-a dat să deslege o problemă de aritmetică în care integrase, simultan, toate cele 4 operații, de la adunare la împărțire. l-a cerut să dea, în fața profesorilor, rezultatul exact, chiar în clipa când el sfârșea enunțarea exercițiului. Firește, Camil nu l-a dat de rușine. Notele bune la examenul de absolvire și protecția justă și prea meritată a dascălilor lui l-au ajutat să intre, ca bursier, primit supranumerar, în internatul liceului Sfântul Sava, unde a rămas în tot cursul inferior. La concursul de admitere se prezentaseră cam 200 de candidați, pentru doar 19 locuri.

Constant Ionescu, Camil Petrescu. Amintiri și comentarii

*insolită – neobișnuit

*impasibil – nepăsător, indiferent

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul din text al secvenței *supt la față* și al cuvântului *neînțelegeri*. **6 puncte**
2. Menționează ocupația soțului doicii, utilizând informațiile din textul dat. **6 puncte**
3. Precizează disciplina de studiu la care Camil Petrescu are abilități deosebite, justificându-ți răspunsul cu o secvență semnificativă din textul dat. **6 puncte**
4. Explică motivul pentru care Camil Petrescu a fost numit *Mielu*. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30-50 de cuvinte, o trăsătură morală a lui Tutulă, așa cum reiese din textul dat. **6 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă atitudinea profesorului influențează sau nu performanța școlară a elevilor, raportându-te atât la informațiile din fragmentul extras din volumul *Camil Petrescu. Amintiri și comentarii* de Constant Ionescu, cât și la experiența personală sau culturală.**20 de puncte**

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

- formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; **14 puncte**
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea, respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte. **6 puncte**

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al II-lea

(10 puncte)

Prezintă, în minimum 50 de cuvinte, perspectiva narativă din fragmentul de mai jos.

Sisoe se găsi la urmă singur, în liniștea pădurii înalte de brad.

Mergea acum încet, cu nasul în pământ, trezind subt picioare un foșnet singuratic prin frunzele uscate. Începea să-i fie lehamite de viața de pe pământ; îl bătea gândul să lase toate baltă și să se-ntoarcă în rai, de unde a venit.

Cu acest gând, se opri lângă un buștean căzut, ca să-și puie la mușcătură o foaie lată de podbal, bună de leac; simțea trebuință să-și mai răcorească puțin și zgârieturile dobândite mai în deal – căci toată partea dindărat a sfinției sale era plină acum de usturimi și fierbințeli.

George Topîrceanu, *Minunile Sfântului Sisoe*

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 6 puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 4 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

(30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți *relația dintre două personaje dintr-un text dramatic studiat, aparținând lui I.L. Caragiale.*

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea statutului social, moral, psihologic etc. al celor două personaje;
- evidențierea evoluției relației dintre cele două personaje, prin două scene comentate;
- analiza a două elemente de structură, de compoziție și de limbaj, relevante pentru evoluția relației dintre personaje (de exemplu: acțiune, conflict dramatic, modalități de caracterizare, notațiile autorului, registre stilistice, limbaj, act, scenă etc.).

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare cerință/reper). Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Subiectul I

(50 de puncte)

Citește următorul fragment:

Dintre profesorii audiați până la G. Călinescu, trebuie să spun că îmi plăcuseră cu deosebire Tudor Vianu și Mihai Ralea. La curs, Vianu nu vorbea liber. În haine închise, cu o pondere gravă în toată ținuta, așezat masiv la catedră, își citea prelegerile docte*, cu o voce plină, caldă, bine nuanțată. Lectura sa expresivă te făcea să nu cazi parcă niciodată pradă acelei senzații de monotonie fatală atenției, atât de obișnuită la orele de curs citit. Rar profesor, de la ale cărui lecții să pleci cu notițe mai substanțiale ca de la ale sale! Și Ralea își ținea cursul așezat la catedră, însă cu totul altfel. Nimic, la el, din atitudinea și gesticulația clasicului tip de profesor. O dezinvoltură* încântătoare, de om de salon, în înțelesul francez al cuvântului, izbutind să stabilească de îndată nu știu ce raporturi de intimitate intelectuală cu auditoriul. Ralea vorbea liber. Vorbea cu o ușurință atât de mare, încât aveai impresia că totul este improvizat pe loc. Lecții? Nu. [...]

În tăcerea înfrigurată de curiozitate a întregii săli, G. Călinescu a început prelegerea sa despre Sensul clasicismului. Vorbea în picioare, aruncându-și uneori privirea pe o mică hârtie cu însemnări, pe care o ținea în mână. O voce cu variații periodice în ton, pe un diapazon al notelor de sus. Fizionomia vorbitorului nu rămânea niciodată convențional impasibilă*, având dimpotrivă o mimică plină de subînțelesuri, la care se adăuga comentariul gesticular al mâinilor. Ascultând pe G. Călinescu, nu puteai să nu fii uimit de spectacolul oferit de procesul de gândire al acestui om, care înțelegea să descopere totul pe cont propriu, să vină cu un punct de vedere original în orice chestiune, să se exprime în planul ideilor cu puterea de sugestie pe care o revela metafora în poezie. Era profesorul, la ale cărui cursuri îți se întâmpla să urmărești lucrurile cu sentimentul aventurii. Aceasta l-a și făcut să se bucure de un adevărat cult în rândurile tineretului universitar. Nu încapă îndoială că a reprezentat la facultate cazul unui „filozof-mit”, ca și Nicolae Iorga, Vasile Pârvan sau Nae Ionescu, pe care el însuși i-a definit ca atare în Istoria literaturii române.

Dinu Pillat, în vol. *Amintiri despre G. Călinescu*

*doct – învățat, plin de erudiție, savant

*dezinvoltură – comportare firească, degajată

*impasibil – nepăsător, indiferent, insensibil

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul din text al secvenței *cu deosebire* și al cuvântului *însemnări*. 6 puncte
2. Menționează titlul unei lucrări scrise de G. Călinescu, utilizând informațiile din textul dat. 6 puncte
3. Precizează o reacție a auditoriului la prelegerile lui G. Călinescu, justificându-ți răspunsul cu o secvență semnificativă din textul dat. 6 puncte
4. Explică motivul pentru care prelegerea lui Mihai Ralea lăsa impresia că totul este improvizat pe loc. 6 puncte
5. Prezintă, în 30-50 de cuvinte, o trăsătură morală a lui Tudor Vianu, așa cum reiese din textul dat. 6 puncte

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă stilul de a vorbi în public poate sau nu să impresioneze auditoriul, raportându-te atât la informațiile din fragmentul extras din volumul *Amintiri despre G. Călinescu*, cât și la experiența personală sau culturală.

20 de puncte

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

- formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; 14 puncte
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea, respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte. 6 puncte

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Prezintă, în minimum 50 de cuvinte, două modalități de caracterizare a personajului identificate în fragmentul dat.

Apostol Bologa își luă în primire bateria, mai stătu puțin de taifas cu comandantul de secție și apoi coborî în adăpostul subpământean să se odihnească. Se întinse pe patul de scânduri. Era prăpădit de osteneală și de nesomn, căci toată noaptea se zvârcolise, dar acum sufletul i se ușurase, parcă ar fi scăpat dintr-o cameră de tortură și parcă toate zbuciumările ar fi rămas acolo, în satul cu spânzurătoarea... [...]

Spre seară veni căpitanul Klapka în inspecție. Bologa se înhoură, mai ales când căpitanul îi spuse că a văzut celelalte baterii și că aici va zăbovi mai mult, ca acasă... Klapka îl ascultă gânditor, privindu-l mereu în ochi cu o stăruință care pe Bologa îl zăpăcea și-l făcea să-și reamintească întâlnirea lor de ieri, în fața spânzurătoarei. La sfârșit apoi căpitanul îi zise deodată cu un glas în care vibra o sinceritate caldă:

— Ești o inimă de aur, Bologa!... Da, da, o inimă... De aceea mi-ești drag ca un frate!

Liviu Rebreanu, *Pădurea spânzuraților*

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 6 puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 4 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

(30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți particularități de construcție a unui personaj dintr-un text narativ studiat, aparținând lui Ion Creangă.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- evidențierea a două trăsături care fac posibilă încadrarea textului narativ studiat într-o perioadă, într-un curent cultural/literar sau într-o orientare tematică;
- comentarea a două episoade/secvențe relevante pentru tema textului narativ studiat;
- analiza a două elemente de structură, de compoziție și/sau de limbaj, ale textului narativ studiat, relevante pentru construcția personajului ales (de exemplu: acțiune, conflict, relații temporale și spațiale, incipit, final, tehnici narrative, instanțe ale comunicării narrative, perspectivă narativă, registre stilistice, limbaj etc.).

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Subiectul I

(50 de puncte)

Citește următorul fragment:

Dacă despre I. Creangă, autor de manuale școlare, s-a mai amintit în unele cărți sau articole din trecut, despre ceilalți scriitori clasici care au desfășurat o astfel de activitate s-a menținut o tăcere aproape completă. Contribuția lui A. Odobescu sau a lui I. Slavici ca autori de manuale a fost permanent socotită ca o activitate minoră și fără importanță. Totuși, dacă răsfoiești manualele lor uitate în rafturile bibliotecilor, găsești multe lucruri interesante, legate de creația literară pentru copii. [...]

Mult mai intens decât A. Odobescu a colaborat însă la alcătuirea manualelor didactice poetul G. Coșbuc.

Direct sau indirect, Coșbuc a fost preocupat de unele probleme educative. A tradus lucrarea pedagogică a lui John Locke „Câteva idei asupra educației”; a strâns și a publicat în volum conferințele pe care învățătorii le țineau la cercurile culturale; a scris unele articole cu caracter educativ și a colaborat, începând din 1890, la întocmirea a numeroase manuale școlare.

Îndemnat îndeosebi de insistențele lui I. Slavici, G. Coșbuc se hotărăște, în 1889, să treacă munții și să se stabilească la București. În această epocă a vieții, poetul, solicitat de un grup de profesori, își începe colaborarea la manuale școlare, găsind o mângâiere în crearea de poezii luminoase, ușoare, cu o notă veselă, umoristică, pentru copiii din școli. Această activitate o va relua apoi, mult mai târziu, spre sfârșitul vieții, între anii 1909 și 1916, când își va intensifica colaborarea, contribuind astfel la apariția mai multor manuale școlare elementare. [...]

Cum concepe Coșbuc că ar trebui să se scrie pentru copii? Care e, după Coșbuc, rolul literaturii destinate copiilor? Două sunt ideile sale esențiale: literatura pentru copii trebuie să urmărească în primul rând un scop educativ; în al doilea rând, ea trebuie să fie realistă. [...]

Dar G. Coșbuc a scris, de asemenea, și diferite bucăți în proză pentru manualele la care a colaborat.

Povestirea „Un soldat român”, scrisă cu intenția de a dezvolta patriotismul copiilor, evocă curajul și vitejia unui soldat de-al lui Mihai Viteazul.

În „Povestea iepurașului”, un iepuraș povestește copiilor istoria vieții sale. În felul acesta, autorul dă copiilor, sub o formă amuzantă, numeroase cunoștințe folositoare despre iepuri și felul lor de trai.

Jocul – tovarășul copiilor – trebuie să contribuie efectiv la dezvoltarea copiilor. Prin joc, copilul observă și cunoaște natura înconjurătoare, își lărgeste sfera reprezentărilor și își dezvoltă aptitudinile intelectuale. Jocul este, în același timp, un mijloc de educație morală, fizică și estetică.

I. Cremer, Scriitorii noștri clasici și problemele școlii

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul din text al secvenței în același timp și al cuvântului *concepe*. **6 puncte**
2. Menționează anul venirii lui G. Coșbuc la București, utilizând informațiile din textul dat. **6 puncte**
3. Precizează durata colaborării intense a lui Coșbuc la alcătuirea manualelor, justificându-ți răspunsul cu o secvență semnificativă din textul dat. **6 puncte**
4. Explică motivul pentru care activitatea de autor de carte școlară a lui Odobescu și Slavici a fost învăluită în tăcere. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30-50 de cuvinte, o trăsătură a textelor în proză scrise de G. Coșbuc, așa cum reiese din textul dat. **6 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă jocul poate avea sau nu valențe educative, raportându-te atât la informațiile din fragmentul extras din volumul Scriitorii noștri clasici și problemele școlii de I. Cremer, cât și la experiența personală sau culturală. **20 de puncte**

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

– formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; **14 puncte**

- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea, respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte. 6 puncte

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al II-lea

(10 puncte)

Prezintă, în minimum 50 de cuvinte, două modalități de caracterizare a personajului identificate în fragmentul dat.

În vremea asta, Dumitru Bogdan puse în rânduială carul, cele două pluguri rămase de la bătrân, și începu să are de primăvară, cu amândouă plugurile, el și sluga.

La capătul moșiei moștenite era de vânzare vreo zece iugăre*. Dumitru le cumpără, le ară și semănă în ele orz și ovăz.

Oamenii rămaseră în credința că jandarmul avea bani în cufărul cel greu. Altfel, cum ar fi cumpărat o avere întreagă?...

Dar mai mult se mirau văzându-l cât e de harnic și cum se pricepe la arat și semănat. [...]

Dumitru Bogdan era scump la vorbă și posomorât. Nici sluga, nici altcineva nu-l auzise cântând sau fluierând, nici pe câmp, nici în curte.

Ion Agârbiceanu, *Jandarmul*

*iugăr – veche unitate de măsură pentru suprafețe agrare, folosită în Transilvania, egală cu 0,5775 de hectare

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 6 puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 4 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Subiectul al III-lea

(30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți **particularitățile unui text narativ studiat, aparținând lui Ioan Slavici.**

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- evidențierea a două trăsături care fac posibilă încadrarea textului narativ studiat într-o perioadă, într-un curent cultural/literar sau într-o orientare tematică;
- comentarea a două episoade/secvențe relevante pentru tema textului narativ studiat;
- analiza a două elemente de structură, de compoziție și de limbaj, relevante pentru textul narativ studiat (de exemplu: acțiune, conflict, relații temporale și spațiale, incipit, final, tehnici narative, instanțe ale comunicării narative, perspectivă narativă, registre stilistice, limbaj etc.).

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.